Շրջակա միջավայրի նախարարության
գլխավոր քարտուղար
պարոն Գ. Գուլյանին

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Շրջակա միջավայրի նախարարության իրավախորհրդատու Անահիտ Ալեքսանդրյանի 2023թ. հուլիսի 10-13-ը Շվեյցարիայի Համադաշնություն գործուղման վերաբերյալ

1. **ԳՈՐԾՈՒՂՎԱԾ ԱՆՁ**

Անահիտ Ալեքսանդրյան

2. **ԶԲԱՂԵՑՐԱԾ ՊԱՇՏՈՆԸ**

Շրջակա միջավայրի նախարարության իրավախորհրդատու

3. **ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏԸ**

Շվեյցարիայի Համադաշնություն (ք. Ժնև)
2023թ. հուլիսի 10-13-ը

4. **ՀՐԱՎԻՐՈՂ ԿՈՂՄԸ**

ՄԱԿ-ի շրջակա միջավայրի ծրագիր

5. **ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ**

Մասնակցություն «Համաշխարհային խորհրդատվություն քիմիական նյութերի և թափոնների վերաբերյալ մտահոգիչ հարցերի շուրջ» դեմ առ դեմ խորհրդակցությանը:

6. **ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ԹԵՄԱՆԵՐԸ, ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ, ԵԼՈՒՅԹՆԵՐԸ, ԲԱՐՁՐԱՑՎԱԾ ԿԱՄ ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐՑԵՐ**

2023 թվականի հուլիսի 11-12-ը մասնակցել եմ «Համաշխարհային խորհրդատվություն քիմիական նյութերի և թափոնների վերաբերյալ մտահոգիչ հարցերի շուրջ» դեմ առ դեմ խորհրդակցությանը Ժնևում (Շվեյցարիայի Համադաշնություն)՝

որպես Ռոտերդամի, Ստոկհոլմի և Մինամատայի կոնվենցիաների ազգային համակարգող:

ՄԱԿ-ի Շրջակա միջավայրի ասամբլեայի հինգերորդ նստաշրջանում (UNEA-5.2) 5/7 բանաձևը գործադիր տնօրենին խնդրեց հայցել անդամ պետությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի կարծիքները առաջնահերթությունների վերաբերյալ՝ հիմնվելով առկա միջոցառումների և նախաձեռնությունների, ինչպես նաև Մտահոգիչ հարցերի գնահատման զեկույցում քննարկված հարցերի վերաբերյալ հնարավոր հետագա միջազգային գործողությունները վրա: Բանաձևով պահանջվում էր նաև ամփոփ վերլուծություն պատրաստել՝ հաշվի առնելով ստացված տեսակետները:

Համաշխարհային խորհրդատվությունը նպատակ ուներ հավաքել տեղեկատվություն Մտահոգիչ հարցերի վերաբերյալ գնահատման հաշվետվության (հասանելի է) 19 հարցերի վերաբերյալ հետագա աշխատանքի առաջնահերթությունների և հնարավոր հետագա միջազգային գործողությունների մասին: Գլոբալ խորհրդատվությունն ավելի մանրամասնորեն անդրադարձավ գրավոր մրցույթի նախնական արդյունքներին: Քննարկվելիք հարցերը ներառում են 11 խնդիրներ՝ ի հայտ եկած ռիսկերի ապացույցներով, որոնք բացահայտված են Գլոբալ Քիմիական Հորիզոն III-ում, ինչպես նաև Ռազմավարական մոտեցման շրջանակներում բացահայտված 8 ի հայտ եկած քաղաքական խնդիրներն ու մտահոգիչ այլ հարցեր:

Խորհրդատվության ընթացքում կայացել են.

- քննարկումներ մետաղների և մետալոիդների վերաբերյալ (մկնդեղ, կադմիում, կապար, կապար ներկերում և անագօրգանական միացություններ) և տեղի ունեցավ շնորհանդես՝ նվիրված մետաղների և մետալոիդների խմբին,
- ոչ պաշտոնական քննարկումներ փոքր խմբերում և առցանց հատվածային սրահներում:

Հաշվի առնելով մտահոգություններ առաջացնող հիմնախնդիրների գնահատման զեկույցում քննարկված հնարավորությունները՝ մասնակիցներին հարցրել են.

- Ի՞նչ հնարավոր միջազգային գործողություններ պետք է ձեռնարկվեն.
- և դրանցից որո՞նք են առաջնահերթ:
- Ո՞ր միջազգային ֆորումը կամ գործիքն է առավել նպատակահարմար այս հարցում միջազգային գործողություններ ղեկավարելու համար:

Քննարկվեցին 1-ին խմբի արտադրանքում առկա քիմիական նյութերը (*էնդոկրին համակարգը քայքայող քիմիական նյութեր, ֆտալատներ, բիսֆենոլ A (BPA), միկրոպլաստիկներ, պոլիցիկլային արոմատիկ ածխաջրածիններ*: Ներկայացվել է պրեզենտացիա, որում ընդգրկվել են ապրանքային խմբում քիմիական նյութերի ոլորտին վերաբերող հարցեր:

Քննարկում եղավ 2-րդ խմբի արտադրանքի քիմիական նյութերի վերաբերյալ.

- վտանգավոր նյութեր էլեկտրական և էլեկտրոնային արտադրանքների կենսացիկլում (HSLEEP),
- նանոտեխնոլոգիաներ և արտադրվող նանոնյութեր,
- պեր- և պոլիֆտորալկիլ նյութեր (PFASs) և անցում ավելի անվտանգ այլընտրանքների:

Քննարկվել են կենսաբանական ակտիվ նյութերը, այդ թվում՝ հատկապես վտանգավոր թունաքիմիկատները. գլիֆոսատ, նեոնիկոտինոիդներ, տրիկլոզան և էկոլոգիապես կայուն դեղագործական աղտոտիչներ:

7. ԱՐԴՅՈՒՆՔԸ

Հանդիպման ավարտին տեղի ունեցավ խմբային քննարկում խնդրահարույց հարցերի շուրջ՝ մտորումներ և միջազգային կազմակերպությունների փորձի փոխանակում:

Մասնակիցներին առաջարկվեց մեկնաբանել ավելի լայն դասերը՝ հաշվի առնելով ներկայիս կառավարման կառուցվածքը, օրինակ՝ Գիտական քաղաքականության խմբի ստեղծման կամ 2020-ից հետո քիմիական նյութերի և թափոնների ռացիոնալ կառավարման համար շրջանակային ծրագրի հետագա աշխատանքի հետևանքները:

Իրավախորհրդատու՝ Ա. Ալեքսանդրյան